

JEST K NEUVĚŘENÍ, JAK MNOHO úkolů tak nádhavého. Nečkejte bezhlavých členů! Jest. Až stále uveřejňujeme v obilavé hovorny, že nepodepsané dotazy nedocházejí žádného povážlivosti a jsou přímou do kouše, nemine třeba, aby nás nedošlo několik dotazů nepodepsaných pro Hovornu. Firma Wells, Richardson & Co. z Burlington Vt. ohlásila, že kdo na její adresu zašle dvonocový kolek s výtiskem její ohlásky, obdrží dvě velice potřebné a užitečné knihy anglické, totiž Fancy Work and Art Decorations a knihu o domácímu barvení. Ohláška jest tak zřejmá, jak jen může být. Aby však nebylo omylu, upozornili jsme ještě i redakčně na to a podotkli výslovně, že se musí zašlat kolek na adresu v ohlášce uvedenou, ale není dne, aby nás nedošlo několik kolek z té příčiny. A tak bychom mohli stěžovat do nekonečna na zbytečnou práci, kterouž nám bezhlavost některých lidí působí.

SENATOR TILMAN VE SVĚ POZORUHODNĚ řeči k senátu vyseknuv náměnu presidentu následující komplimenty: Tento nacáknutý tyran. — President, který zhanobil jméno demokracie. — Cleveland přestupoval veškeren zákon a nebral ohledu na žádné zájmy mimo svých peněžních přátel. — mohl říci svých vlastních a společenských. — On vzbudil podezření v myslích milionů svých spoluobčanů, že president Spojených Států může používat úřadu svého k osobnímu prospěchu. — On bude za znamenán v dějinách, co nejobrovňatější nesdar ze všech lidí, jež Bílý Dům obývali, následkem jeho marionety a tvrdohlavosti. — Předstíraje býti apoštolem opravy civilní služby, stal se jejím násilníkem, neboť dosazoval do úřadů jen takové lidi, kteří ztratili svoji mužnost a s utajeným dechem a skloněnou hlavou kráčí v jeho přítomnosti. — Není divu, že byli senatoři zvláště z druhu kukaček, celí u vytržení a u vyjevení nad takovouto smělostí.

ČTENÁŘOVĚ SLAVIE BYLI DOJISTA velice překvapeni neočekávanou zprávou, kterouž časopis ten minulý týden přinesl, že pan Bedřich Jonáš pferuňuje veškeré spojené s časopisem tím po 28letém působení přiněm. Je ke kroku tomu nucen následkem podrytého zdraví příčinou prací a starostí. Tak jako veškeré Čestvo americké truchlí nad smrtí Karla Jonáše, tak dojísta veškeré odběratelstvo Slavia truchlíti bude nad odstoupením pana Bedřicha Jonáše z vydavatelstva. Bylť on takřka se závodem tím srostlým, věnoval mu nejlepší svých sil, celý svůj věk práce a jemu do velké, zdali ne nejvyšší míry, děkovati má časopis onen za postavení, jež zaujímá. Bylť Bedřich Jonáš neúporným pracovníkem, kterýž veškeren svůj čas, nejen obyčejný pracovní den, nýbrž celé večery po všechna ta leta věnoval časopisu svému. Pracoval proň nejen tělem, ale z celé mysli své a z celé duše své a tak jako Karel Jonáš neměl sobě rovného v oboru působení svého, taktéž i Bedřich jest nevyrovnatelným a nedostizitelným v řízení a spravování časopisu. Odstoupení jeho vzbudí dojísta politování nejen u všech členů Slavia, nýbrž i u všech jeho kolegů bez rozdílu, u těch, kteří v přátelských stycích s ním stáli i u všech ostatních.

VELMI VĚSNOU A DOBRU PŘÍPOMÍNKU činí Slovan Americký. Píše: "Dějiny amerických Čechů!" Čtíte, jak veliký dosah má tato myšlenka? Beze všech dlouhých úvah klademe celé naší veřejnosti důtklivě na srdce, aby se na tuto věc nezapomínalo. Staří pionýři houfně odcházejí a nastupují pracovníci noví, mladí, kteří při nejlepší vůli nemají o začátcích a vývoji živlu česko amerického poněti a vědomí takového, jakého je nezbytné potřebí k vykonání

úkolů tak nádhavého. Nečkejte vy staří na nás mladé. My můžeme sice těžiti z bohatých pokladů vašich paměti, ale toho jsme sami nezakusili, proto to nemáme takový cit, takové porozumění jako vy. Dějepisec Čechů amerických stěží bude shledávati materiál, dosud beztoho skrovný a po časopisech a kalendáři "Amerikánu" roztroušený. To je vše povk žilvá. Všude, kde je drobatko četnější osada česká, měla by se vykonati alespoň přímě práce, jakou vykonali tiskem v Clevelandu. Naši staří by měli napsati své paměti, věrně a bez ohledů, jako vážný úkol. To, co chtěl vykonati Karel Jonáš, musí si za úkol obráti jiný — ale na nás mladé nepožítel. Ať se o ten úkol rozdělí třeba několik mužů, ale ať se to práce uchopí a ať ji rázně provádějí. Pan Borecký sám, muž zkušenost tak bohatých, měl by na sepání svých paměti jiti dobrým příkladem napřed. Dějiny českého novínářství čekají na Snajdra nebo Zdrávka. Pan Bedřich Jonáš nebo Reisl měli by se postarat o slavný životopis Karla Jonáše. Zrovna se hromadí pod pérem ty úkoly a budou se hromaditi tím více a budou tím nesnadnější, čím více se s jejich plněním bude odkládati. Nejsou to věci malicherné. Naše noviny měly by v této příčině upuštiti od tradiční své vzájemné indolence a měly by svorně příkladati polníka na obou jednou zařehnutý. Bdětež — neboť nevíte dne ani hodiny!

Jinde a u nás.

Minulé tři roky byly léty zkoušky a utrpení pro Spojené Státy a jejich obyvatelstvo. Nechtějí obrátíme zraků svých kamkoliv, všude setkáváme se s tímže smutným obrazem. V rolnictvu shledáváme, že minulé 3 roky byla léta nepřiznivá, i tam, kde příroda neodepřela vydati štědré darů svých, neboť vše co rolník sklídl, musí odprodati za ceny skrovné, kteréž neposkytní mu dostatečnou náhradu za jeho přičinění. V řadách dělnických ozývá se stesk na nedostatek práce a výdělku a proto na bída a nouzi; statisícové dělníků zabíhá zeela, miliony z části a velmi skrovně je těch pracujících, kteří vydělávají tolik co druhdy. Obchodníci propadají bankrotu; továrny jsou buď zeela zavřeny, aneb jen z části pracují; držitelům majetku stávají se daně nesnesitelnými; třetina dráh jest v soudní správě a sotva čtvrtina vynášá dividendy; o úpadcích banků dočítáme se každodenně; výkazy úřední opakují nám každý měsíce psně o schodku mezi příjmy a výdáními vlády, — slovem, kamkoliv se ohlédneme, všude vidíme samou dřevu nikdy zde nebývalou a nepočítanou nesnáz a bídu.

Jeliž všude, po celém světě, podobně? Docházejí-li zprávy podobné z Anglie, či Francie, či Německa, či Rakouska? Nikoliv! Poměry v oněch zemích za minulé tři roky se nezhoršily, ba spíše zlepšily. Před 3 a více léty bylo slychat každou zimu o utrpení chudiny v Londýně neb Berlíně, avšak ty stesky pominuly a dle souhlasných zpráv květá tam přámýsl i obchod uspokojivě. Francie proslulou jest svými stále výhodnými pro všechny poměry. V Německu vzdor přisnému despotismu poměry materiální jsou nejen smesitelnými, ale čím dále tím se lepší. Ba i v tom Rakousku není pozorovati žádné zhoršení a můžeme-li bráti za měřtko proud vystěhovalecký, též i tam se spíše lepší než horší.

Jest nepopratelnou pravdou, že z průmyslových a pokročilých zemí není ani jediné, v kteréž by se byly materiální poměry zhoršily během minulých tří roků tou měrou, jako ve Spojených Státech.

Proč to? Co jest toho příčinou?

Střibračníci naši neustávají tvrditi, že to vše jen proto, že máme dobrou měnu, nejlepší možnou na světě, že máme každý dolar tak dobrý jako každý jiný dolar, že náš dolar má plnou hodnotu a na poloviční, jako dolar mexický, — slovem, že nemáme svobodné ražení stříbra v poměru 16 ku 1, při kterém by se za tři dolary kovů našlo ve stříbrný dolar.

Dojísta že nic nemůže býti početelnějšího a více v odporu a neshodě s pravdou a skutečností než toto jejich tvrzení. V Anglii nemají svobodné ražení stříbra po 50 roků; v Německu zrazena byla rhanorodá měna stříbrná a zavedena měna zlatá před 25 lety; ve Francii zrazena volná ražba stříbra před 20 a Rakousku před 18 lety a přece v žádné z těch zemí se poměry materiální nezhoršily. Kdy bychom ani nehlédli k tomu, že perioda největšího blahobytu v Americe, největšího průmyslového a obchodního rozvoje, největšího pokroku a úspěchu všech vrstev lidu spadá právě do doby resumpce, od návratu ku tvrdé, zlaté měně a novým rokem 1879, do nastoupení demokratické vlády ve všech odvětvích, což samo o sobě jest úplným vyvrácením bláhových teorií stříbrašských, pak by musil příklad svrchu zmíněných zemí císař býti sám o sobě úplně postačitelným k dokázání, že to není a nemůže býti příčinou nayačšího neblaha našeho stavu, neboť nevyvratitelnou jest záhada, že stejné příčiny za stejných okolností musí vyvolati stejné následky. Jest-li by tedy zastavení svobodné ražby stříbrné měny v bývalém poměru bylo příčinou zdejší bída a nouze, jest-li by zde mělo tak osudné následky, musili bychom tu osudnost jeho pozorovati též v zemích evropských, jež buď před námi, aneb po nás, jednaly jako my.

Jinak než stříbraři a populisté soudí ovšem demokraté. Ti dovozují před 4 a více roky, že dovedli by zjednati opravou celů ve směru a smyslu svobodného obchodu lepší ještě blahobyt, než-li jsme požívali, ač nikde na celém světě nepanovaly ani tehdy, ani kdy před tím, ani od té doby, poměry materiální tak příznivé a výhodné jako zde. Těmto slibům uvěřila většina národa, povolala je ku vládně a poskytla jim přiležitost ku splnění slibů jejich. Demokraté zrušili Shermanův zákon, zrušili z valné části ochranu clo, zrušili reciproitu, — avšak s výsledkem právě opačným než slibovali. V zoufalosti nad osudným, neblahým a neočekávaným výsledkem své politiky, chopili se nesmyslnější ještě než populisté výmluvy, že prý nyní, po celou jejich vládu trvala nesnáz a tíseň, způsobily republikánské zákony.

Nuž, kdyby nebylo toho, že po celou správu republikánskou od samého roku 1860 neměli jsme taková léta bída jako nyní, kdyby nebylo toho, že právě před nastoupením demokratické vlády dostoupila země největšího stupně materiálního rozkvětu a blahobytu; kdyby nebylo toho, že zákon Shermanův zrazen byl před 23 léty a reciproita a zákon McKinleyho před 14 a mohla tudíž ta blahodárnost demokratických zásad a zákonů plnou měrou se osvědčiti, — kdyby pravdě nebylo všeho toho, pak poměry zemí evropských, a zejména Francie, Německa a Rakouska, musily by samy vyvrátiti tu lichost demokratického dovozování. Anglie ovšem činí výminku. Májíce jisté východné okolnosti, nemá ochrany pro svůj průmysl zapotřebí a v ohledu tom zůstávají tam poměry nezměněny. Vskv ve Francii, Německu i Rakousku uznávána jest záhada ochrany celů a za ní vzrůstá a květá tam průmysl a s ním blahobyt všech vrstev národa, tak jako květá zde za dob republikánských. Zkvětání blahobytu tam při ochraně celů a klesání tétož zde v nedostatku jeho, jest nevyvratitelným důkazem, co jest příčinou našich nesnáz a zároveň ukazovatelem, jak z nich vyfédnouti a opět na pevnou cestu k blahobytu vedoucí se dostati. Učme se od jiných, učme se ze své vlastní zkušenosti.

Noviny z Čech.
Přítel správy od našeho spravovatele.
V Praze, 16. ledna 1896.
(Tímto listem — dlemlu království českého. Všechno schází. Drobobitiny.)

Thun padl. Místodržitel království českého dne 7. t. m. obrátil se na vládu, aby jeho prosbu za správní úřadu císaři předložila. Tato žádost byla vyhověna. Současně však vzata na vědomí ochota místodržitele, až do konce zasedání sněmovního spravovati agendu.

Šestiletá perioda utrpení českého národa a národního zastavení našť strany ve staroslavném našem království jest tedy skončena. Byla to éra, kterouž náš lid bude míti v terpěti upomínce nežli obě éry Kollerovy. Prostředky hraběte Thuna nebyly vždycky tak křiklavé jako u Kollera, avšak jeho způsob byl intenzivnější. Ostatně proces "Omladiny" a všechno, co s českým radikálním hnutím souviselo, nestojí v drakonismu nikterak za Kollerem. Hr. Thun dal se strhnouti na cesty, kteréž dnes sám musí pokládati za chybné a falešné. Neznal povahy českého lidu, neznal síly v něm dítřejší a netušil, že burekuje si nepřítel mocenějšího, nežli je všechna ta protekos a dávěra, které u mocných tohoto světa požíval. On ví nejlépe, že odpor a hněv českého národa několikráte stal se pro něho nepřestupnou překážkou k cílům, ke kterým hr. Thun třebe a ke kterým jinak má zajisté neobyčejnou způsobilost. Neuznati tuto způsobilost značilo by podešňovati odpárec a protože jsme potřebovali léta na jeho povalení, znamenalo by to také nepřítel nevážit si zápasu českého národa a seslabovati konečný jeho úspěch.

Národ český bojoval boj dobrý a jeho zástupcové na sněmu říšském i zemském a v žurnalistice vedli si v něm statečně a nikoliv nejméně ti, kteří v boji tom přinesli v obět osobní svoji svobodu i hmotný statek. Všichni ti mají dnes zadostudčíněti.

Ode dneška je Thun ne více místodržitelem, ale pouhým správcem místodržitelstvím.

Kopal hrob Mladočechům a sám doň zapadl.

Je jisto, že bude sice vyznamenán, ale — před smrtí bývají u nás vždy vojáci povyšováni — hr. Thun je dnes politickou mrtvolou.

Nástupci Thunovými jmenuje se hr. Coudenhove, zet nebožtíka Taffeho a nyní hejtman slezský. Je to mírný neutral, kterýž české poměry dobře zná a při českém místodržitelství už působil. Zejména v liberálních afeřech. — Také na kněžete Lobkovic se počítá. No, do polovice února budeme věděti jistotu. A té se nelekáme: hůř nám nebude, za to rozhodne lip!

Sněm království českého. Maršálek kníže Lobkovic je nad sněmovní omlanec velmi mrzut. Sněm zasedá už od 28. prosince minulého roku, ale podnes nic nevyřídil; zvolil sotva komise a odbory.

V těchto zasedl Mladočeši, tu i tam též na křesla předsednická. Div divouť, toho ani za bláhých dob staročeské politiky nebylo. Vida, co je lepší tedy: otroctví neb opozice! V intermezzu před debatou rozpočtovou protřpávají se návrhy. Tak došlo též k debatě o návrhu na podání adresy císaři. Hlavním řečníkem byl dr. Herold. Měl dvě, či tři šťastná místa o řeči své. Právil k Němcům: "Styděl bych se být Němcom a prohlášovat každou povolenou třídu českou, každého dosazeného úředníka českého za ohrožení Německva v Čechách!" — A jinde obrácen pěstí k místodržiteli, bouřil nad zbědováním zemských finanční slovy: "To je hanba, že perla zemí rakouských, jak vládní listy samy krámová českou naši zemi nazývají — perla ta, že musí dělati dluhy, aby vyrovnala nepatrné, nedostatečné své účty...."

Dejte nám samostatnost, neodvislost, jako Uhrům a svidíte jakými přebytky při úplném obstarání domácích potřeb se budeme honositi." A štěkoucí hravi odpovídal Herold mužně: "Maršále! — my si zapovídnáme mluvit o Čechách jako o národu s menší kulturou; my neopřeme, abychom ve svém sněmu byli uzázeni a toto stanovisko obhájíme i proti jednacímu řádu!" Rozhodná slova v pravý čas. Tak se mělo s pány už dávno mluvit, a dnes bychom byli jinde.

Pan místodržitel, totiž teď už jen správce místodržitelství, promluvil ve prospěch Němců, aby měli ve výborech třetinu, německou. Už vzdal se neutrality, tak hrdě před třemi nedělemi obhájoval a přiznal barvu německou. Při řeči jeho měli šlecht poslanci zase odejiti. Vskv odešli jen dva! — Dr. Pačák pana správce pěkně vyfotografoval. Uvedl některé ukázky jeho šechozroutské správy a doložil doklady. Jak úřadoval pan hrabě Thun stranicky, viděti z toho bylo, že zadržoval i loyální projevy císaři ze svobodomyšlných řad zastlané!!! Jen aby je mohl zotuditi! Také okřenatí výbory české ze svého valného sjezdu v Praze odeslaly svému králi, tehdá na manévrech u Budějovic meškajícímu, zdravici, ale p. Thun ji nedoručil! — Agrární spása rolnictva, pp. Šťastný a Rataj konečně na sněmu promluvíli. Podali návrh na zavedení selských desk a podobných sřizení soudních a pro návrh ten dožebali se podpory ne české, ale velkostatkářské. Ukázali v čí jsou rukách. — V nejbližší době začnou na sněmu debaty rozpočtové. Ty přinesou mnoho bouří. Sněm potrvá do polovice měsíce února. —

Věřejné schůze. — Poslanci národní strany svobodomyšlné měli svůj čestný banket na Vinohradech. Vskvch 90 poslanců se tu sešlo se sty voličů. Přáběh schůze byl nadšený a dokázal úplnou shodu, jak mezi poslanci, tak mezi jejich voličstvem. V Poděbradech konala se voličská schůze svobodomyšlná u přítomnosti 400 voličů a vyzněla ryze opozičně. — Král. Vinohrady zavedly politické debaty schůze. První vydařila se skvěle a utužila svobodomyšlné ideje — Občanské kluby svobodomyšlné, po pádu výminku znova čivlivé, pořádají četné valné schůze, z nichž dochází poslanců svobodomyšlných řada projevů souhlasu s jich konáním na sněmu království českého i na říšský radě. Pracuje se tedy u nás politicky dosti. Vědomí se prohlubuje a upevňuje.

Drobobitiny. 531 milionů ztraceno bylo v rakouských papírech cenných za posledního krachu bursovanho v několika dnech. Kolik slz mohlo se penězi těmi osušiti, kolik existencí zachrániti. Při podflu pouze 1,000 zl. na každého mohlo se za ně pomoci 500,000 nešťastníkům. — Obleva. Včerejškem nastala u nás obleva. Taje při 2 i 3 stupních tepla. To snad proto, aby byl souhlas s obratem v politice po rozřání hr. Thuna. Ne? — Humannost a štědrost Švarzenbergů. — V třeboňském okolí pracují na dobývání rašeliny v letě dělníci v partách o třech a více mužích od 3. hodiny ráno do 9. hod. večer, tedy 18 hodin denně. Dobydou-li 4,000 cibul rašeliny, případně na jednoho z nich 1 zl. 50 kr. Tedy za 26 cibul — krejcar.

Pozdrav! — aup —

Obdržel první odměnu — na svět. výstavě

DR. PRICE'S CREAM BAKING POWDER

Nejdokonalejší : připraven

Čistý prášek z vinného kamenu. Prořijana mletá, kamenu a jiných nečistot.

PO W. H. WOODS VROCKPHAM